

vsaki nedelji in po vsakem prazniku že obvezila za-nj pripravljene; plačila ni nikolj terjal zdravnik od njega, ker mu je Andrej večidel vsaki pondeljek ali vsaki dan po prazniku najmenj po šest ali osem družih šverkovcev pripočil, katerim je sam bolj ali menj z razbitimi čepinjami k njemu pot pokazal. Andrej je bil pa tudi zabavljaj, da je bilo malo taci; ako so ga desetkrat iz pivnice vergli, se je vernil desetkrat va-njo, in je otepaval z zlomljenimi stolmi, dokler je mogel z roko gibati.

Sodnik ga je bil že tako sit, da je sam rekel, da za-nj ni nikakoršnega mazila, in da bi bilo skoraj najbolje, da bi se enkrat komu tako za štibale uscal, — kakor pravimo Slovenci — da bi se več ne zmaknil.

Mermraje izleze paglovec iz svojega gnjezda po nedeljsko oblečen, kakor se je bil ulegel, verže svojo lopato čez ramo in gré skozi vežo. Tù sreča Andrej Marico, zalo hčerko svojega gospodarja; njo viditi, jo objeti in siloma svoje usta na njene pritisniti, je bilo en trenutek.

Marica je bila že obljubljená velikemu hlapcu Janezu; ko je iz celega gerla na pomoč klicala, skoči njeni ženin Janez in začne po prederznežu mlatiti. Temu se je ta priložnost kaj prilegla. Dolgo je imel že piko do velikega hlapca in zdaj mu je prišla ura, se nad njim znositi. Že je poderl svojega sovražnika na tla, ki je bil veliko večji in močnejši od njega, kar pokliče Marica v svojem strahu še več hlapcov, kateri zgrabijo Andreja od zadej. Viditi, da je premagan, potegne nož iz nedrija in ga verže v hlapca; ker je bil pa ta uren, ga je zadel nož malo v roko, sicer bi mu bil šel ravno v serce.

„Zvežite tolovaja“ — zaupije Janez, ves goreč od bolečine in togote — „da se ne bo mogel ganiti, in verzite ga v prazni svinjak; jutri ga peljem v Nizzo k višji sodniji, da se bo pokoril vse svoje žive dni za svojo hudobijo“.

Tako so storili. Al Marica je bila premehkega serca, da bi bila mogla bridko očitane svojega serca prestati, da je mlademu razgrajacu tako strašno nesrečo naklonila. Po polnoči se splazi Marica v hlev in reče: „Andrej! veš, kaj te čaka; spustila te bom, ako mi pri svetih peterih ranah Kristusovih obljubiš, ta kraj za vselej zapustiti in se ne nad Janezom ne nad kom drugim maševati. Tudi mi moraš obljubiti, da se boš poboljšal; silno težko bi mi djalo, ako bi pred ali pozneje svojemu časnemu in večnemu pogubljenju nasproti hitel“.

Prerezala je vervi, s kterimi je bil povezan. Andreja je tako velika dobrotljivost blage device tako omečila, da se je bridko zjokal; padel je na kolena pred njo in jo prosil za zamero rekoč:

„Ljubil sem te, Marica, brez upanja, da me boš ti ljubila; to me je razkačilo, da sem bil ves divjak. Zdaj se grem v vojake zapisati; znam brati, pisati, rajtati; znabiti, da bom kadaj še kaj več kot prost vojak in takrat bom srečen. Za to bom tebi hvaležen, ker ti si moja rešnica, ktero mi je sam Bog poslal. Toda ne terjaj od mene obljube ali prisege; neprisiljen, iz lastne volje se bom poboljšal. V mojem sercu se ne kuha nikakoršno maševanje, priča tega naj so ti moje solze“.

Tudi Marici se je tergaló serce, ko je zvedila skrivnost njegove nesrečne ljubezni.

„Potolaži se, Andrej“ — mu reče in solze so ji skoraj besede zaverle. — „Božja volja je, da je tako in ne drugače, in kar Bog stori, je vse dobro storjeno. Ne brani se tega, kar sem si od svojih ust odtergala. Na teh dvajset tolarjev. Silno težko je brez cvenka po svetu hoditi. Dobro vem, da ne vzameš nikakoršnega darila od mene; misli si le, da ti té denarje posodim. Pride morda čas, da mi jih verneš“.

Andrej je prejel vés hvaležen denarje in obljubil, jih gotovo verniti; prosil je pa tudi Marico, ga iz lastne volje za slovo poljubiti, v znamenje, da je z njim spravljena. Uslišala je njegovo prošnjo, zdaj pa steče z berzimi nogami

Andrej v noči in rosi proti Turinu, kjer se je zapisal leta 1776 ko prost vojak v sardinske strelce.

V selu Monzi se ni nikomur čudno zdelo, da je prederzni mladeneč zginil. Dve leti pretečete, pa še ni bilo ne duha ne sluha od njega; svet je že govoril, da kje dobro spravljen sedi. (Konec sl.)

Spremenjena žalost.

Balada.

Na nebu zvezd truma živó zamigljá,
Čez hribe snežene spet luna posije,
Po milih se dolih ozrè iz nebá,
Ki noč jih temotna s peruti že krije;
Pogled njen nad kočó se borno ustavi,
Nad Miličnim domom v prijazni dobravi.

Pri oknu lesenem že Milka sloní
Po licu solzé se ji vtrinjajo vroče,
Nesreča obupno serce ji morí,
Na dete ozira se mirno spijoče;
Sirota nezmožna serce ji prevzame,
V noči tiho besede zgovarjati jame:

„Nazaj kdo poklical spet blagi bo čas,
Ko ptuje sercé so britkosti mi bile,
Kdo dnevi premili zavernil bo vas,
Ko staršev me blagih rokó so gladile?
Prezgodaj ah! v temno ste večnost zbežale
Ker meni veselja ste dosti dajale“.

„Več staršev ne vgleda temotno okó,
Zapustila mene sta brat in sestríca
Mi ljubi odtegnil celó je rokó,
Pod nebom sem reva ostala samica;
Kdor znancov me vidi, se mene sramuje,
Zato v bolečinah sercé zmir zdihuje“.

„Ah! dete nezmožno, kam hočem s tabó,
Ki toliko zlegov si mi naklonilo,
Naj stvarnik odperl bi ti jasno nebó,
Zvijac dá posvetnih ne boš se učilo,
Potem tudi meni prešle bodo rane,
Ki v sercu prezgodaj so bile užgane“.

Izdihleji Milični dete zbudé,
Nasproti prijazno molí ji rožice,
V obrazu se lunini žarki blišče,
Nedolžno smehlja se rúdeče mu lice;
V očesa zagleda se Milice mile,
In usta so mamica prvič glasile.

Nad glasom otročjim osupno stermí
V očéh lesketajo solzé ji radosti,
Življenje se novo ji v persih zbudi,
Obeta olajšati serca britkosti;
Objame otroka, poljubi mu lice,
Ga boža ter gladí mu nježne ročice.

„Do smerti ljubila iskreno te bom
Tako je obljubo glasno govorila,
Nesreči nadležni bom prišla v okom,
Vesetje in žalost bom s tabo delila“;
Prisego je slišala lunica mila,
Ki zadnje je žarke čez zemljo razlila.

Gr. Krek.

Dopisi.

Iz nemških Rut na Goriškem 15. okt. Naj m dovolijo „Novice“, da se tudi iz našega sicer malo znanega kotiča kaka živa duša oglasi. Namen moj ni ravno nemških Rutarjev, ki pa smo, memo gredé rečeno, terdi Slovenci, povzdigovati za to, da smo lani in letos veliko za Božjo čast storili, ker lahko bi se nam očitalo, da lastna hvala se ne spodobi, — le to je namen mojih verstic, da se razglasi ime podobarja Jakoba Spika iz Tominskega, ki se je pri izdelovanji cerkvenih oltarjev verlega mojstra skazal, čigar delo ni le samo preprostim kmetom všeč, temuč tudi možem, ki take dela bolj natanko presoditi znajo. Z dobro vestjo ga moremo tedaj očitno priporočiti, ker priporočevaje ga damo le hvalo komur hvala gré. Martin Burger.